

Podkarpackie Centrum Nauki „Łukasiewicz”

Podkarpackie Centrum Nauki „Łukasiewicz” to ośrodek popularyzujący naukę o wyjątkowej w skali kraju ofercie programowej, powiązanej z inteligentnymi specjalizacjami województwa, a więc lotnictwem, kosmonautyką, informatyką i telekomunikacją oraz szeroko rozumianą jakością życia.

Nie jest to muzeum! Ale też nie plac zabaw...

Utworzone nieopodal Rzeszowa Podkarpackie Centrum Nauki to nieograniczona przestrzeń umysłu, dająca tyle możliwości, ile podpowie odważna wyobraźnia i niezaspokojona ciekawość odkrywcy.

Można tutaj eksperymentować do woli, testować, pytać, doświadczać... Posłuży do tego prawie 200 interaktywnych eksponatów i 5 w pełni wyposażonych pracowni wraz z zapleczem (biologiczno-ekologiczne, chemiczne, fizyczne, pracownia robotyczna i pracownia warsztatowa).

Dla wszystkich!

Odbiorcami oferty PCN będą głównie dzieci i młodzież w wieku szkolnym i przedszkolnym, uczniowie szkół średnich oraz studenci, ale również osoby dorosłe i seniorzy.

Głównym celem PCN jest stworzenie warunków do zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie w zakresie umiejętności kluczowych dla województwa podkarpackiego.

Łukasiewicz ma inspirować

Osoba Ignacego Łukasiewicza ma zachęcać młodych ludzi, aby tak jak on odkrywali swoje zainteresowania i pasje. Daje motywację do odkrywania i eksperymentowania. Podkarpackie Centrum Nauki „Łukasiewicz” to miejsce kształtowania przyszłych preferencji zawodowych, odkrywania talentów i zainteresowań.

Nawiązanie do regionu

Tematyka wystaw powiązana jest ze specjalizacjami regionu – lotnictwem i kosmonautyką, jakością życia, informacją i telekomunikacją. Sednem ekspozycji jest człowiek, otaczająca go przyroda i wreszcie cywilizacja, w tym lotnictwo i kosmonautyka.

Struktura ekspozycji oraz jej podstawowe wystawy odzwierciedlają także nieformalny podział regionu na strefy aktywności:

- Strefa „północno-zachodnia” to przede wszystkim działalność przemysłowa w obszarach specjalizacji regionalnych; odzwierciedla to wystawa „Lotnictwo”.
- Strefa „południowo-wschodnia” to zasoby naturalne, w tym przyrodnicze oraz historyczne; odzwierciedla je wystawa „Przyroda”.
- Strefa „centralna” to Rzeszów, ukierunkowany na przemysł oraz interdyscyplinarną działalność naukową, w tym także nauki o życiu (medycynę) oraz informatykę; tę wszechstronną działalność odzwierciedla wystawa interdyscyplinarna „Żyję”.

Wystawy

Czterokondygnacyjny obiekt ma 6,5 tys. m. kw. Przestrzeń wystawiennicza zajmuje ok. 3 tys. m. kw.

Wystawy to prawie 200 interaktywnych urządzeń rozmieszczonych na trzech kondygnacjach oraz 6 na zewnątrz przed budynkiem i 15 ekspozatów wystawy mobilnej.

Ekspozycja podstawowa prezentuje wiedzę naukową jako wzajemnie powiązane i przenikające się trzy „makroobszary” identyfikowane pod hasłami:

1. „Świat Wokół Nas”, czyli to, co naturalne, przyroda, prawa rządzące światem, zjawiska fizyczne, chemiczne, budowa materii ożywionej i nieożywionej, systemy ekologiczne.
2. „Nasza Cywilizacja”, czyli to, co my ludzie wytworzyliśmy, korzystając z naszych umiejętności i pozyskanej wiedzy: artefakty, technika i technologia, matematyka, kultura;
3. „My, Ludzie”, czyli funkcjonowanie organizmu człowieka, zmysły, anatomia i fizjologia, procesy poznawcze, rozum - logiczne myślenie itd.

Całość ekspozycji podzielono na 6 wystaw o zróżnicowanej tematyce oraz funkcjonalności:

- Część 1: specjalistyczna stacjonarna wystawa główna „Lotnictwo”.
- Część 2: interdyscyplinarna stacjonarna wystawa główna „Żyję”.

- Część 3: specjalistyczna stacjonarna wystawa główna „Przyroda”.
- Część 4: interdyscyplinarna stacjonarna wystawa uzupełniająca.
- Część 5: interdyscyplinarna stacjonarna wystawa dla dzieci 3-6 l. „Zabawki edukacyjne”.
- Część 6: interdyscyplinarna „Wystawa mobilna”.

Lotnictwo – stacjonarna wystawa główna

Na parterze wita wystawa dotycząca lotnictwa. Dzięki tworzącym tę wystawę trzydziestu eksponatom będzie można doświadczyć i poznać tak ważną i charakterystyczną specjalizację naszego regionu, poznawanie poprzez zabawę i eksperymentowanie.

Znajdują się tu stanowiska z aplikacjami i projekcjami multimedialnymi umożliwiające np. samodzielne składanie skrzydła samolotu, techniczny przegląd samolotu, kontrolę lotów. Jest możliwość dotknięcia materiałów wykorzystywanych w przemyśle lotniczym jako poszycia samolotów. Można zapoznać się z rodzajami silników, które są wykorzystywane w lotnictwie oraz poznać zasady działania silnika gwiazdowego, produkowanego w zakładach PZL-Rzeszów znajduje się tu również przyciągający największą uwagę symulator lotów.

Przyroda – stacjonarna wystawa główna

Na pierwszym piętrze znajdują się ekspozycje dotyczące przyrody skomponowane jako zestaw stanowisk interaktywnych tworzących spójną opowieść o świecie w różnorodnej skali. Bazując na idei od ogółu do szczegółu, przedstawiony został na niej świat od pomniejszenia, poprzez procesy i eksponaty w skali naturalnej. Zwiedzający mogą zapoznać się z działaniem różnego rodzaju elektrowni wodnych, prądowych, pływowych, maszyny parowej i działaniem turbin. Można tu poznać alternatywne źródła energii i wykorzystanie energii słonecznej. Zamknięciem ekspozycji jest strefa EKO będąca integralną częścią Potęgi Przyrody. Stanowi ona podsumowanie wystawy Przyroda oraz roztacza wizję przyszłości, w której prezentowane są, w interaktywnej formie, zachowania proekologiczne, jak oszczędzanie wody, czy segregacja śmieci, ale też miasto przyszłości, gdzie zwiedzający mogą stworzyć zbilansowaną energetycznie i komunikacyjne infrastrukturę miejską w postaci wirtualnej makiety.

Żyję – stacjonarna wystawa główna

Zajmująca przestrzeń drugiego piętra wystawa „Żyję” skupiona jest wokół człowieka i jego zmysłów. Podzielona jest na sześć stref tematycznych: poruszam się, jem i oddycham, widzę, czuję, słyszę, myślę; omawiają one w formie interaktywnych stanowisk mechatronicznych i multimedialnych sposób funkcjonowania ludzkiego organizmu, zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych, które mają na niego wpływ. Strefa „Widzę” prezentuje m.in. budowę oka, mechanizm wzroku, powstawanie obrazów i przyrządy optyczne. Strefa „Słyszę” pokazuje m.in. budowę ucha i mechanizm słuchu, sonar czy technologię USG. W strefie „Myślę” można poznać budowę mózgu, także zagadki i układanki logiczne. Strefa „Poruszam się” pozwala m.in. poznać układ mięśniowy i szkielet oraz zjawisko ruchu w przyrodzie. I na koniec strefa „Jem i oddycham”, gdzie przyjrzeć się można, jak funkcjonuje układ pokarmowy, smak i węch, ale też nasze płuca i organy wewnętrzne, skąd bierze się żywność i czym jest rolnictwo.

PCN otworzy się w pełni dla zwiedzających wiosną 2023 roku. Po więcej informacji zapraszamy na stronę www.pcn.org.pl oraz na media społecznościowe.

Magdalena Tobiasz-Dawidowicz, specjalista ds. edukacji
e-mail: magdalena.tobiaszdawidowicz@pcn.org.pl

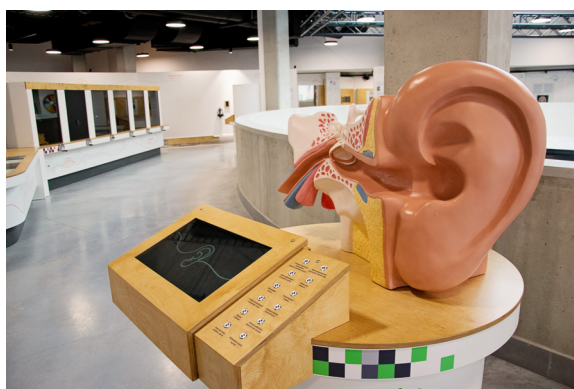
Fot. 1. Na parterze wita składająca się z 30 urządzeń wystawa dotycząca lotnictwa.

Fot.2. Zajmująca przestrzeń drugiego piętra wystawa „Żyję” skupiona jest wokół człowieka i jego zmysłów.

Fot. 3. „Wyspa labiryntów” w strefie „Myszę” dla lubiących zagadki i układanki logiczne.

Fot. 4. W strefie „Słyszę” można zobaczyć m.in. jak zbudowane jest ucho.

Fot. 5. W strefie widzę można zobaczyć m.in. jak zbudowane jest oko czy pobawić się mieszaniem barw.

Fot. 6. Pracownia chemiczna w PCN. Jedna z 5 w pełni wyposażonych pracowni, w których będą się odbywać zajęcia warsztatowe.

Autor zdjęć: Magdalena Tobiasz-Dawidowicz
